

POVRTNJAK U SRPNJU I KOLOVOZU

SAŽETAK

Srpanj i kolovoz ljetni su mjeseci koje karakterizira visoka temperatura i suša. Budući da je ljeto i vrijeme godišnjih odmora, stječe se dojam da se ljeto radi manjim intenzitetom. Možda, ali ne i u povrtnjaku. Naime, povrtlari u tim mjesecima imaju mnogo posla.

Srpanj

Zbog visokih temperatura povećane su potrebe povrća za vlagom pa je stoga nasad potrebno redovito zalijevati. Vegetacija je na vrhuncu pa biljkama treba osigurati dostatne količine vode i hranjiva. U uvjetima bujnog rasta važno je nasad štititi od bolesti, štetnika i korova. Biljke treba okopavati, a okopavanja se obično provodi nakon zalijevanja ili nakon

kiše. Zalijevanje se obavlja rano ujutro ili u sumrak, kada temperatura nije visoka. Sve biljke u nasadu koje nisu vezane uz oslonac treba poduprijeti i vezati, a također i one koje su ranije povezane ali intenzivno rastu.

Početak mjeseca počinje berba rajčice, koja se bere pravovremeno i redovito jer se tako pospješuje daljnja cvatnja, zametanje i dozrijevanje plodova.

Osim rajčice, bere se grah mahunar, krastavci i paprike, i njih treba brati kao i rajčicu. Vadi se mrkva, cikla, peršin, ljetna rotkva i krumpir. Bere se bob, grašak, tikvice, dinje, rani kupus, kelj, cvjetača, korabica, poriluk, luk kozjak, luk (kapula) i češnjak (bijeli luk).

Sl.1. Zalijevanje povrtnjaka

¹ Darko Kantoci, dipl.ing. agr.

Ubiranjem i vađenjem brojnih vrsta povrća oslobađa se površina za ponovnu sjetvu ili sadnju. Stoga je potrebno tlo dobro prekopati, prorahliti i poravnati. Uz obradu tla obično se izvodi i gnojidba.

Obavlja se sjetva kasne korabe, rotkve i endivije. Siju se niske sorte graha koje imaju kratku vegetaciju. Postrne kulture potrebno je redovito zalijevati.

Sade se kasne kupusnjače: kupus, kelj, kelj pupčar, korabica i cvjetača. Još se sadi salata, radič i poriluk. Nakon sadnje prijesadnica zemlju treba dobro zaliti i zalijevanje treba provoditi redovito dok biljke ne ojačaju. Prije sadnje tlo treba pognojiti, ako to nije učinjeno kod obrade, a u vegetaciji se obavlja još nekoliko prihranjivanja.

Korabica se ne prihranjuje.

Kolovoz

Njega nasada u kolovozu sastoji se od redovitog uništavanja korova, zaštite od bolesti i štetnika, redovitog okopavanja i zalijevanja. Nakon što se s površine tla ubire i uklanja pojedina povrtna vrsta, tlo se obrađuje i priprema za iduću sjetvu ili sadnju. Uz obradu tla provodi se i gnojidba.

Od početka mjeseca sije se salata za jesensku berbu. Sije se kineski kupus. Salata koja se sada sije dorast će za presađivanje u rujnu, a za berbu u listopadu i studenome. Kod ove sjetve postoji opasnost da salata procvjeta umjesto da formira glavicu. Od sredine mjeseca sije se špinat koji će za berbu dospjeti za 40 do 50 dana nakon nicanja. Od polovice mjeseca počinje sjetva luka srebrenca za proizvodnju prijesadnica u hladno kljajalište ili na otvorenu gredicu.

Za presađivanje su dorasli endivija i poriluk, a još se sadi luk kozjak i kasna korabica. Prije vađenja prijesadnica dobro je navlažiti zemlju da se pri vađenju ne bi oštetilo korijenje.

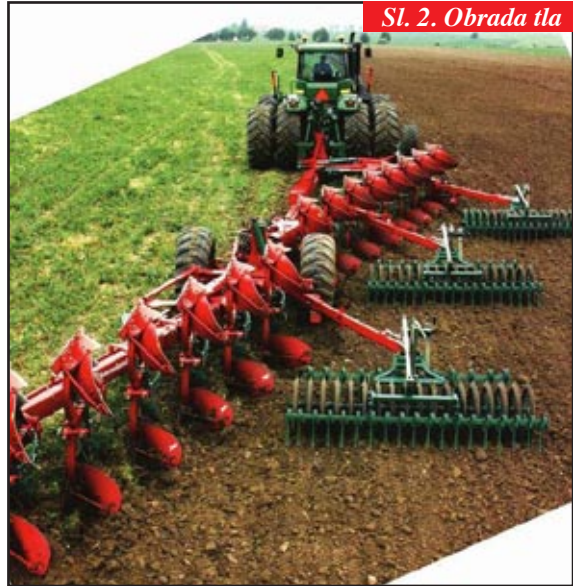
Osnovni posao u povrtnjaku je berba povrća. Za branje dospijevaju mnoge povrtne kulture: mrkva, peršin, grah mahunar, bob, grašak, ljetna rotkva, cikla, korabica, cvjetača, kupus, kelj, salata i tikvice. Vadi se luk, češnjak, luk kozjak, a počinje i vađenje mladog krumpira. Rajčicu, patlidžane, paprike, krastavce i tikvice treba redovito brati da bi ih se potaknulo na što veće plodonošenje. Kod krastavaca nije uputno ostavljati žute plodove na stabljici jer će u tom slučaju biljka prestati cvasti i donositi plodove. Krajem mjeseca počinje berba krastavaca kornišona, za kiseljenje, kojeg treba redovito brati svaka dva do tri dana. Budući da prispijeva velika količina povrća, treba osigurati prostor za skladištenje.

OBRADA TLA I NJEGA NASADA

Prije sjetve ili sadnje, bez obzira radi li se o vrtnoj gredici ili većoj poljoprivrednoj površini, potrebno je obraditi tlo, ako ne cijelog povrtnjaka, onda barem gredice na koju se sije ili sadi nova kultura. Kako je tlo duboko obrađeno u jesen i pripremljeno u proljeće, tako se i obrada tla svodi na plitko okopavanje. U kućnom povrtnjaku zemlju ćemo obrađivati motikom, a zatim ćemo površinu poravnati grabljama. Na većim povrtnim površinama tlo ćemo obrađivati strojno, kultivatorom ili traktorskom frezom.

Osnovni cilj obrade je da se površinski sloj dubine oko 15 cm što više razrahli, tako da sjemenka ima optimalne uvjete za klijanje, odnosno da prijesadnica ima povoljne uvjete za razvoj korijena.

Obrada tla višestruko je korisna. Osim što se površinski sloj razrahli, čuva se vlaga u tlu, uništavaju se korovi i štetnici. Također se popravljaju zračni režim tla te se zbog boljeg protoka zraka i boljeg čuvanja vlage aktivira rad mikroorganizama u tlu. Stoga, o dobroj pripremi tla ovisi i uspjeh sjetve ili sadnje.

Sl. 2. Obrada tla

Obrada tla nastavlja se i u periodu vegetacije, rasta biljaka, a sastoji se od redovitog razbijanja pokorice. Način na koji ćemo razbiti pokoricu u povrtnjaku ovisi o veličini povrtnjaka. U kućnom ćemo povrtnjaku koristiti motiku ili ručnu frezu, dok se na većim površinama koristi traktor s odgovarajućim nastavkom (drljačom ili frezom). Pokorica se stvara nakon zalijevanja tla ili nakon što je pala kiša. Naime, voda zamulji površinu tla koja se stvrdne kada se osuši pa se zbog toga obrada tla provodi nakon zalijevanja ili nakon kiše. Pokorica na tlu štetno utječe na biljke kao i na tlo općenito, zemlja brže gubi vlagu, poremećen je zračni režim površinskog sloja tla, mikroorganizmi su slabo aktivni ili uopće nisu aktivni i korov brže raste. Razbijanjem pokorice višestruko pomažemo biljkama i tlu jer čuvamo dragocjenu vlagu u tlu, aktivira se rad mikroorganizama u tlu, uništavaju se korovi i površinski sloj tla dobro je prozračen.

Kako bi tijekom ljetnih mjeseci, a osobito za sušnog razdoblja, tlo što duže održali vlažnim, tlo oko biljaka dobro je malčirati ili nastirati. Materijal za malčiranje može biti bilo koja organska tvar: trava, slama, piljevina, trulo lišće, komost ili zreli stajnjak. Nastiranjem tla oko biljaka površinski sloj tla obogaćuje se humusom, potiče se rad

mikroorganizama u tlu, organska tvar raspadanjem prelazi u biljna hranjiva pa tako i hrani nasad, čuva se vlaga u tlu jer se smanjuje isparavanje vode iz zemlje te se ujedno usporava rast korova. Istina, i na malčiranoj gredici izrast će korov, ali ga je pri plijevljenju lakše iščupati zajedno s korijenom nego kada zemlja nije malčirana. Za malčiranje velikih proizvodnih površina koristi se crna plastična folija koja se prije sadnje, a nakon obrade i gnojenja, postavlja posebnim strojevima na tlo. Rubovi se zatrpaju zemljom, a središnji dio trake ostaje čist. Prije sadnje na foliji se na potrebnom razmaku rade rupe i obavlja se sadnja. Povrće uzgajano na foliji prije dopijeva za berbu, nasad je općenito zdraviji, nema potrebe za plijevljenjem jer je onemogućen rast korova, zemlja se bolje zagrijava i, najvažnije, dulje se čuva vlaga u tlu.

Redovita njega nasada obuhvaća i uništavanje korova. I ovdje vrijedi pravilo da način ovisi o veličini parcele. U kućnom povrtnjaku korov možemo čupati ili uništavati posebnim ručnim oruđem. Na velikim proizvodnim površinama moguća je primjena herbicida prije sjetve ili sadnje ili redovitom mehaničkom međurednom obradom tla. Korov je najbolje uništavati nakon zalijevanja ili nakon kiše, kada je tlo vlažno i biljku možemo izvaditi zajedno s korijenom. Ostane li korijen pri plijevljenju u zemlji, iz njega će ponovno izrasti nova biljka pa posao treba ponoviti.

Važna mjera kod njege nasada je zaštita od štetnika i bolesti. U kućnom povrtnjaku čak i nije potrebno koristiti različite pesticide, odnosno kemijska sredstva za zaštitu. Štetnici koji se pojave na biljkama (lisne uši npr.) imaju prirodne neprijatelje (bubamare koje se hrane lisnim ušima i sl.). Kada je u pitanju profesionalno povrtlarstvo, na velikoj proizvodnoj površini, tada se zaštita provodi isključivo kemijski, uporabom pesticida.

Sl. 3. Njega i zaštita

POVRĆE U SRPNJU I KOLOVOZU

Na početku je ukratko navedeno koje se povrće sije ili sadi po mjesecima pa pogledajmo поближе što se tijekom navedenih mjeseci radi s pojedinim povrtnim vrstama. Povrće je navedeno po skupinama zbog lakše orijentacije.

KUPUSNJAČE

Kupus

U priobalju se u srpnju siju kasne sorte kupusa. Sjetva se obavlja na otvorenoj gredici. Sije se u redove, na 20 cm red od reda. Najpovoljniji je sklop od 250 prijesadnica/m², za što se utroši 2,5 do 3 g sjemena.

Rane sorte sade se na manje razmake, a kasne na veće. Uz razmak od 40 x 40 cm postiže se sklop od oko 62 500 biljaka/ha, a uz razmak od 65 x 65 cm oko 23 800 biljaka/ha. Količina sjemena po ha kreće se od 400 do 500 g.

U kontinentalnom području tijekom srpnja pristižu za berbu rane sorte, a u kolovozu srednje rane.

Kelj

U kontinentalnim krajevima u kolovozu se sije kelj za zimski uzgoj. U priobalju se u srpnju sije zimski kelj, a presađuje se u srpnju i kolovozu. Kasne i zimske sorte sade se na razmak 65 x 50 cm, što znači oko 30 800 biljaka/ha.

U kontinentalnim dijelovima tijekom srpnja bere se rani kelj.

Cvjetača

U srpnju se u kontinentalnim krajevima presađuju prijesadnice kasnih sorti cvjetače. U priobalju cvjetača se u srpnju sije, a presađuje se u srpnju i kolovozu. Kasne sorte sade se na razmak 60 x 60 cm (27 700 biljaka/ha) ili 70 x 70 cm (20 400 biljaka/ha).

U kontinentalnim područjima u srpnju beru se rane sorte.

Korabica

Na kontinentu se u srpnju siju kasne sorte, a presađuje se u srpnju i kolovozu. Kasne sorte sade se na razmak od 35 x 35 cm (8 biljaka/m²). Za 1 ha potrebno je oko 500 g sjemena.

Rane sorte beru se u srpnju.

Sl.4 Kupus

Sl.5. Cvjetača

LUKOVIČASTO POVRĆE

Luk

Luk tehnološki sazrijeva krajem srpnja, kada započinje njegova berba koja traje i u kolovozu. Luk je spreman za berbu kad mu je lišće suho.

U kolovozu se sije luk srebrenac.

Češnjak

Jesenski češnjak dozrijeva krajem srpnja i u prvoj polovici kolovoza, a proljetni dozrijeva u srpnju. Pravovremena berba vrlo je značajna za količinu i kvalitetu. Bere se za suha vremena.

Poriluk

Poriluk sijan u kljajalište u ožujku dopijeva za berbu u srpnju ili kolovozu. U srpnju se još može sijati za kasni uzgoj. Presađuje se u srpnju i kolovozu. U priobalju se sije od polovice srpnja do početka kolovoza. Pesađuje se od polovice kolovoza.

KORJENASTO POVRĆE

Mrkva

Mrkva sijana u ožujku dopijeva za berbu u srpnju, a berba se nastavlja i u kolovozu.

Celer

U srpnju započinje berba lisnatog celera, a polovicom kolovoza počinje berba

Sl. 6. Korabica

Sl. 7. Luk

Sl. 8. Mrkva

korjenastog celera.

Cikla

U kontinentalnom području sije se do polovice srpnja. Najbolje je sijati sijačicom. Sije se u redove s razmakom 20 do 25 cm, ili u dvoredne ili troredne trake na razmak od 20 cm među redovima i 50 cm među trakama. Dubina sjetve na lakim tlima je 3 do 4 cm, a na težim 2 do 3 cm. Za 1 ha potrebno je do 20 kg sjemena. Vrlo je važno nakon nicanja prorijediti usjev na 6 do 8 cm biljka od biljke, kako bi se korijen mogao dobro razviti.

U kontinentalnim i priobalnim krajevima tijekom srpnja i kolovoza traje berba cikle.

LISNATO POVRĆE

Salata

U kontinentalnim krajevima salata se presađuje u srpnju, a u kolovozu se sije zimska salata. U priobalju se u srpnju i kolovozu obavlja sjetva jesensko-zimske salate, a obavlja se i presađivanje.

Kod nas se salata uzgaja uglavnom iz prijesadnica. Jesensko-zimsku salatu sijemo na otvorenu gredicu, na razmak među redovima od oko 4 do 5 cm, uz utrošak sjemena od oko 2 do 3 g/m². Ako se pijira, tada se sije gušće, pa je utrošak sjemena 4 do 5 g/m². Pikira se na razmak 5 x 3 cm. Prijesadnice salate presađuju se 4 do 5 tjedana nakon sjetve. Zimske sorte sade se na razmak 25 cm x 20 cm (820 biljaka/m²). Za 1 ha potrebno je oko 500 g sjemena.

U kontinentalnim krajevima tijekom srpnja i kolovoza traje berba proljetno-ljetnih sorti salate.

Endivija

U kontinentalnim krajevima sije se vani tijekom srpnja, a presađuje se tijekom kolovoza, dok se u priobalju sije tijekom srpnja i kolovoza, a presađuje u kolovožu. Sijetva se obavlja na predviđene gredice, a presađuje se na nešto veće razmake od salate, npr. 40 x 30 cm (oko 8 biljaka/m² ili 833 biljke/ha). Za 1 ha potrebno je 200 do 300 g sjemena.

Matovilac

U kontinentalnim se krajevima matovilac sije od kraja kolovoza na razmak među redovima od 10 do 15 cm, u redu 4 do 6 cm. Utrošak sjemena je 10 do 12 kg/ha.

Špinat

U kontinentalnim područjima u kolovozu se sije špinat za jesensku potrošnju. U priobalju se također obavlja sjetva špinata tijekom kolovoza. Sije se u redove, na razmak 15 do 20 cm red od reda. Utrošak sjemena je oko 25 do 30 kg/ha. Ako je vrijeme sušno, potrebno je osigurati navodnjavanje.

Blitva

U priobalju se blitva sije tijekom kolovoza. Utrošak sjemena je 10 do 15 kg/ha. Sije se na razmak redova od 35 do 45 cm, a u redu 25 do 30 cm. Može se uzgajati i iz prijesadnica, a tada je utrošak sjemena 1 do 2 kg/ha.

Sl. 11. Blitva
Sl. 12. Rajčica

PLODOVITO POVRĆE**Rajčica**

U priobalju se tijekom srpnja obavlja presađivanje rajčice za jesenski uzgoj. Do kraja srpnja traje berba ranih sorti rajčice. Ljetni uzgoj počinje početkom srpnja.

U kontinentalnim krajevima berba počinje u prvoj polovici srpnja.

Paprika

Tijekom srpnja i kolovoza u priobalju traje berba rane paprike. U kontinentalnim krajevima berba započinje krajem srpnja i traje tijekom kolovoza.

Patlidžan

U priobalju berba počinje u srpnju, dok na kontinentu berba počinje u kolovozu.

Sl.13. Paprika

Sl.14. Patlidžan

Krastavci

U kontinentalnim se krajevima sjetva krastavaca može izvoditi sve do polovice srpnja.

Sije se na razmak 120 do 150 cm red od reda i 5 do 7 cm sjemenka od sjemenke ako se sije strojno. Tada je utrošak sjemena od 2,7 do 5 kg/ha. Mogu se sijati i pod motiku, u kućice, uz razmak 40 do 50 cm sa 3 do 4 biljke u kućici. Taj se način primjenjuje ako se krastavci siju na gredice pokrivene crnom polietilenskom folijom. Širina folije iznosi 1 do 1,2 m. Folija se položi na tlo i zagrne s obje strane kada je zemlja dobro vlažna. Po sredini se na svakih 40 cm načine rupe u koje se siju sjemenke. Ovaj način ima osobitu prednost na onim parcelama na kojima nije moguće navodnjavanje jer folija čuva vlagu, na pokrivenom dijelu nema korova, a plodovi su čisti i lakše se beru.

Tikvice

Rokovi i način sjetve, sadnje i berbe isti su kao kod krastavaca.

MAHUNARKE

Grašak

U kontinentalnim krajevima početkom srpnja bere se grašak iz kasnije sjetve.

Grah mahunar

U kontinentalnim krajevima do polovice srpnja sije se niski grah, a u priobalju se zadnja sjetva može obaviti početkom kolovoza.

Niski grah mahunar može se sijati sijačicom uz razmak redova od 50 do 60 cm i razmakom u redu od 5 do 6 cm, tj. 40 do 50 biljaka/m². Može se sijati i u kućice, pod motiku, s približno istim brojem biljaka po m². Sjetva u kućice ima osobitu prednost na težim tlima jer grupa biljaka lakše probija pokoricu.

Sl. 15. Grah mahunar

Na kontinentu se u prvoj polovici srpnja može očekivati prva berba usjeva prve sjetve niskog graha mahunara i obično se bere u dva navrata. Ako je grah sukcesivno (svakih 7 do 10 dana) sijan, berba mahuna proteže se i na kolovoz.

Grah zrnaš

Ovaj se grah bere tijekom srpnja i kolovoza u kontinentalnim krajevima.

PRAĆENJE KLIMATSKIH PRILIKA

Kao što je ranije rečeno, srpanj i kolovoz su mjeseci kada se i na kontinentu i u priobalju bilježe najviše temperature. Iako povrće dobro podnosi sunce, osobito toploljubive vrste, i povrtnim biljkama izuzetno visoke temperature mogu naškoditi. Tako na primjer rajčici, koja se ubraja u toploljubive vrste povrća, na temperaturi iznad 30° C opada cvijet, a pri 35° C plod poprima narančastu boju ili se oko plodne drške javlja žutozelena mrlja. Grašak, recimo, ne podnosi visoke temperature. Temperatura viša od 25° C štetno djeluje na kvalitetu cvjetače. Temperature iznad 15° C ubrzavaju cvatnju špinata. Na temperaturi iznad 35° C luk ugiba. Pri temperaturi višoj od 30° C prestaje oblikovanje gomolja krumpira.

Da bi se barem malo ublažile štetne posljedice visokih temperatura, nasad povrća može se zasjenjivati pomoću posebnih mreža koje u određenim postocima propuštaju sunčevo svjetlo, a tako i toplinu. Visoka se temperatura može sniziti i korištenjem sistema za navodnjavanje sistemom "kap po kap". Kako voda stalno kaplje, tako se i tlo u povrtnjaku bolje hladi. Dakako, najbolji rezultati postižu se primjenom mreže za zasjenu u kombinaciji s natapanjem.

U srpnju i kolovozu česte su i ljetne oluje praćene tučom ili gradom. Tuča ili grad mogu nanijeti velike štete poljoprivrednicima, pa treba razmisliti o zaštiti nasada.

GNOJIDBA POVRĆA PO SKUPINAMA

Jedna od mjera njege nasada svakako je i prihranjivanje povrća. Neke povrtno vrste ne podnose gnojenje stajnjakom, dok druge pak ne podnose prihranjivanje mineralnim gnojivima, osobito dušičnim. Stoga donosimo cjeloviti prikaz prihranjivanja povrtnih kultura po skupinama.

Gnojidba plodovitog povrća

Ovu skupinu čine: rajčica, paprika, patlidžan, krastavac, tikvica, dinja i lubenica. Sve su vrste osjetljive na klor. Pri osnovnoj obradi tla gnoji se stajnjakom u količini 5 do 8 kg/m², odnosno 50 do 80 t/ha.

Rajčica, paprika i patlidžan

Primjer 1:

<i>vrijeme prihrane</i>	<i>vrsta gnojiva</i>	<i>količina po m²</i>	<i>količina po ha</i>
prije duboke obrade	NPK 5:20:30 S	50 g	500 kg
prije sadnje	NPK 5:20:30 S	25 g	250 kg
prihrana 1 do 2 puta	KAN 27%N	10 - 15 g	100 - 150 kg

Primjer 2:

<i>vrijeme prihrane</i>	<i>vrsta gnojiva</i>	<i>količina po m²</i>	<i>količina po ha</i>
prije duboke obrade	NPK 7:14:21 S	70 g	700 kg
prije sadnje	NPK 7:14:21 S	40 g	400 kg
prihrana 1 do 2 puta	KAN 27%N	10 - 15 g	100 - 150 kg

Krastavci

Primjer 1:

<i>vrijeme prihrane</i>	<i>vrsta gnojiva</i>	<i>količina po m²</i>	<i>količina po ha</i>
kod predsjetvene obrade	NPK 5:20:30 S	40 g	400 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46%N	20 g	200 kg

Primjer 2:

<i>vrijeme prihrane</i>	<i>vrsta gnojiva</i>	<i>količina po m²</i>	<i>količina po ha</i>
kod predsjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	50 g	500 kg
kod predsjetvene obrade	UAN 30% N	2 dcl	200 l

Dinje, lubenice i tikvice

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predstjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	200 g	2000 kg
dati za dinje i lubenice	UREA 46%N	20 g	200 kg

Primjer2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predstjetvene obrade	NPK 5:20:30 S	150 g	1500 kg
dati za dinje i lubenice	UREA 46%N	20 g	200 kg

Gnojdba mahunastog povrća

Mahunasto povrće osjetljivo je na stajski gnoj kao i na kompost. Pripada porodici lepirnjača koje na korijenu imaju bakterije koje vežu dušik iz zraka. Stoga se mahunasto povrće isključivo gnoji mineralnim gnojivima, i to samo pri predstjetvenoj obradi tla. Prihrana u vegetaciji se ne obavlja jer bi se njome povećala bujnost biljaka, a smanjila se cvatnja i plodnost. Jedino se bob može gnojiti mineralnim i stajskim gnojem.

Grah i grašak

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
jesenska obrada	NPK 7:14:21 S	70 g	700 kg
kod predstjetvene obrade	UREA 46% N	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
jesenska obrada	NPK 7:20:30	50 g	500 kg
kod predstjetvene obrade	UREA 46% N	10 g	100 kg

Bob

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
jesenska obrada	stajsko gnojivo	1 - 2 kg	10 - 20 t
kod predstjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	100 g	1000 kg
kod predstjetvene obrade	UREA 46% N	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
jesenska obrada	stajsko gnojivo	1 - 2 kg	10 - 20 t
kod predstjetvene obrade	NPK 7:20:30	70 g	700 kg
kod predstjetvene obrade	UREA 46% N	10 g	100 kg

Gnojidba kupusnjača

U kupusnjače se ubrajaju sljedeće povrtne vrste: kupus (crveni i bijeli), kelj, kelj pupčar, raštika, cvjetača i korabica. Sve zeljasto povrće, osim korabice, traži tlo pognojeno u jesen stajskim gnojem ili se gnoji u proljeće kompostom. Budući da zeljasto povrće stvara puno zelene mase, za njezino stvaranje troši puno hranjiva, posebno dušika. Stoga se ovo povrće prihranjuje i mineralnim gnojem.

Kupus i kelj

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
jesenska obrada	stajski gnoj	2 - 4 kg	20 - 40 t
kod predstjetvene obrade	NPK 7:20:30	80 g	800 kg
prihrana 1 - 3 puta	KAN 27% N	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
jesenska obrada	stajsko gnojivo	2 - 4 kg	20 - 40 t
jesenska obrada	NPK 5:20:30 S	90 g	900 kg
jesenska obrada	UREA 46% N	20 g	200 kg
prihrana 1 puta	KAN 27% N	10 g	100 kg

Cvjetača, kelj pupčar i brokula

Iz ove grupe povrća samo cvjetaču treba gnojiti u jesen kod osnovne obrade tla s 2 do 4 kg/m² ili 20 do 40 t/ha.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predstjetvene obrade	NPK 5:20:30 S	80 g	800 kg
kod predstjetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg
prihrana 1 do 3 puta	KAN 27%	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:20:30	80 g	800 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg
prihrana 1 do 3 puta	KAN 27%	10 g	100 kg

Korabica i raštika

Korabicu nije potrebno prihranjivati u vegetaciji već se nekoliko puta okopa kako ne bi odrvenjela.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	120 g	1200 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg
prihrana raštike 1 - 3 puta	KAN 27% N	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:20:30	80 g	800 kg
kod predsjetvene obrade	UAN 30% N	2 dcl	200 l
prihrana raštike 1 - 3 puta	NPK 20:10	15 g	150 kg

Gnojidba lisnatog povrća

U skupinu lisnatog povrća ubrajamo salatu, endiviju, radič, matovilac, špinat i blitvu.

Salata i endivija

Obje vrtse zahtijevaju velike količine hraniva, osobito dušika, zbog boljeg razvoja lisne mase.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
prije sadnje	NPK 7:14:21 S	70 g	700 kg
prije sadnje	UREA 46% N	30 g	300 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
prije sadnje	NPK 5:20:30 S	50 g	500 kg
prije sadnje	UAN 30% N	2 dcl	200 l
pred formiranje glavica	KAN 27% N	20 g	200 kg

Špinat

Špinat traži obilno gnojenje mineralnim gnojivima prije sjetve i prihranu u vegetaciji.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	100 g	1000 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	15 g	150 kg
prihrana	KAN 27%	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:20:30	75 g	750 kg
kod predsjetvene obrade	UAN 30%	1,5 dcl	150 l
prihrana	KAN 27%	10 g	100 kg

Matovilac, blitva i radič

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	50 g	500 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:20:30	40 g	400 kg
kod predsjetvene obrade	UAN 30% N	2 dcl	200 l

Gnojidba korjenastog povrća

U korjenasto povrće ubrajamo mrkvu, peršin, pastrnjak, celer, korabicu, ciklu, rotkvicu, rotkvu i hren. Za sve je vrste karakteristično da ne podnose direktnu gnojidbu

stajskim gnojem, već se uzgajaju nakon kulture koja je njime bila gnojena.

Mrkva, peršin i pastrnjak

Obično se gnoje odjednom prilikom predsetvene obrade tla ili kod predsetvene obrade i prihranom u vegetaciji.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsetvene obrade	NPK 7:20:30	80 g	800 kg
kod predsetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsetvene obrade	NPK 7:14:21 S	120 g	1200 kg
kod predsetvene obrade	KAN 27% N	30 g	300 kg

Koraba, rotkva i rotkvica

Ove se vrste prihranjuju odjednom kod predsetvene obrade tla.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsetvene obrade	NPK 7:20:30	40 g	400 kg
kod predsetvene obrade	UREA 46% N	15 g	150 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsetvene obrade	NPK 5:20:30 S	60 g	600 kg
kod predsetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg

Celer

Celer jedini povoljno reagira na gnojenje stajskim gnojem ili kompostom, koji se dodaju u količini 5 - 8 kg/m² ili 50 - 80 t/ha.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsetvene obrade	NPK 5:20:30 S	150 g	1500 kg
kod predsetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	150 g	1500 kg
kod drugog okopavanja	KAN 27% N	30 g	300 kg

Cikla i hren

Prije sjetve i sadnje zemlju treba dobro pognojiti.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:14:21 S	100 g	1000 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	10 g	100 kg
prihrana kod okopavanja	KAN 27% N	15 g	150 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod predsjetvene obrade	NPK 7:20:30	75 g	750 kg
kod predsjetvene obrade	UAN 30% N	1,5 dcl	150 l
prihrana kod okopavanja	KAN 27% N	20 g	200 kg

Gnojidba lukovičastog povrća

U ovoj su skupini luk, češnjak, luk srebrenac i poriluk.

Luk

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod jesenske obrade	NPK 5:20:30 S	90 g	900 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	15 g	150 kg
prihrana u proljeće	KAN 27% N	15 g	150 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod jesenske obrade	NPK 7:14:21 S	120 g	1200 kg
kod predsjetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg

Poriluk

Budući da poriluk ima velike potrebe za hranivima, uz gnojidbu stajnjakom, gnoji se i većom količinom mineralnog gnojiva.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod jesenske obrade	stajsko gnojivo	2 - 4 kg	20 - 40 t
kod jesenske obrade	NPK 7:14:21 S	100 g	1000 kg
kod predsetvene obrade	UREA 46% N	15 g	150 kg
u fazi 3 - 4 lista	KAN 27% N	15 g	150 kg
u fazi stvaranja lukovica	KAN 27% N	15 g	150 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod jesenske obrade	stajsko gnojivo	2 - 4 kg	20 - 40 t
kod jesenske obrade	NPK 7:20:30	75 g	750 kg
kod predsetvene obrade	UAN 30% N	2,5 dcl	250 l
u fazi 3 - 4 lista	KAN 27% N	15 g	150 kg
u fazi stvaranja lukovica	KAN 27% N	15 g	150 kg

Češnjak

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod jesenske obrade	NPK 7:14:21 S	70 g	700 kg
kod predsetvene obrade	UREA 46% N	20 g	200 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod jesenske obrade	NPK 7:20:30	50 g	500 kg
kod predsetvene obrade	UAN 30% N	2,5 dcl	250 l

Gnojdba gomoljastog povrća

U ovu skupinu povrća ubraja se krumpir koji ima velike zahtjeve prema hranivima.

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m²	količina po ha
kod osnovne obrade	stajsko gnojivo	2 - 3 kg	20 - 30 t
kod osnovne obrade	NPK 7:20:30	40 g	400 kg
kod predsetvene obrade	NPK 15:15:15	35 g	350 kg
prije ogrtanja	KAN 27% N	10 g	100 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m²	količina po ha
kod jesenske obrade	stajsko gnojivo	2 - 3 kg	20 - 30 t
kod jesenske obrade	NPK 13:13:21	80 g	800 kg

Gnojdba višegodišnjeg povrća

U ovu grupu povrća ubrajaju se šparoga, rabarbara i artičoka. Jednom posađene, ove biljke ostaju u tlu nekoliko godina te se stoga zemlja prije sjetve ili sadnje duboko obradi i obilno gnoji stajnjakom i mineralnim gnojivima.

Šparoga i rabarbara

Primjer 1:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m²	količina po ha
kod osnovne obrade	stajsko gnojivo	6 - 8 kg	60 - 80 t
kod predsetvene obrade	NPK 8:26:26	100 g	1000 kg
nakon berbe	NPK 15:15:15	80 g	800 kg

Primjer 2:

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m²	količina po ha
kod osnovne obrade	stajsko gnojivo	6 - 8 kg	60 - 80 t
kod predsetvene obrade	NPK 10:30:20	60 g	600 kg
nakon berbe	NPK 15:15:15	100 g	1000 kg

Artičoka

vrijeme prihrane	vrsta gnojiva	količina po m ²	količina po ha
kod osnovne obrade	stajsko gnojivo	4 - 5 kg	40 - 50 t
prihrana svakih 20 - 30 dana	NPK 20:10:10	10 g	100 kg

*Surveying study***VEGETABLE GARDENS IN JULY AND AUGUST****Summary**

July and August are summer months characterized by high temperatures and drought. Since it is also the time of summer holidays, the impression is that in the summer people work with less intensity. It could be so, but not in vegetable gardens. Vegetable growers have a lot of work in these two months.

poljoprivredna ljekarna
TALAN TRADE d.o.o.
stočna hrana
poljomehanizacija
sredstva za zaštitu bilja
sjemenski i sadni materijal
umjetna gnojiva

-SUDOVCINA, Varaždinska 26. tel.042/673-078 -KAPELA podr. 1a. tel.042/840-755
-ČUKOVEC, Glavna 40. tel.042/848-272 -SIGETEC L., A.Šenoe 30 tel.042/816-202

Vrtlarija Valenta

Vukomeračka cesta 26, 10040 Zagreb,
Tel./fax: +385 (01) 2945-022, 2946-284, 2946-284,
Mobitel: 098 373-533
www.valenta.hr
e-mail: info@valenta.hr

Bavimo se proizvodnjom i prodajom sadnica ruža, presadnica povrća i rezanog cvijeća (ruže, anturiuma, strelicija i kala) te raznog balkonskog cvijeća i zemlje za cvijeće